

BIBLIOTEKA
SHTETIT

8SH-1

A.68

Zenel
Anxhaku

Valet

POEZI

SH-1
A 69

ZENEL ANXHAKU

VALËT

poezi

11296.

SHTËPIA BOTUESE «NAIM FRASHËRI»

Tirazhi 1000 kopje

Format 70x100/32

Stash: 2204-72

KOMBINATI POLIGRAFIK — Shtypshkronja e Re
Tiranë, 1977

Si mundet gjoksi ta mbajë një zemër
që rreh nën të me peshën e agimit,
një zemër ku përmbledhur janë të gjitha këngët
dhe krahët e palodhur të gëzimit.

Shpërthe!

Sa bukur kur sheh,
synë e agimit të çelë.

Sa bukur kur sheh
jetën që rrjedh,
jetën që ngrihet e zien
si det.

Shpërthe!

DUKE LEXUAR VËLLIMIN XIX TË SHOKUT ENVER

Shumë dimra kaluan për të ardhur këtu,
por ai ishte tmerrësisht i ftohtë;
armiqtë i kishim të egër e të shumtë,
tradhtia hapej si hije në botë.

Nga ky dimër s'do dalin shqiptarët,
do mbyten mes borës e erës.
Por ne të bashkuar përballë dimrit të ashpër
kishim në zemër shpërthimin e pranverës.

ZJARRI YNË . . .

Në çdo mal u ndez një zjarr,
nata u bë ditë;
bie dielli delngadalë,
varet përmbi Drin.

Zjarri që na ndezi zemrat
ndezi malet dhe lumenjtë,
nëpër diga shkruajnë emrat
dhjetëra Promete.

Do lexojnë emrat nipat
dhe do thonë me respekt
«Shumë të fortë kanë qenë gjyshat,
më të fortë se Prometeu. . .»

Zjarri ynë ngrohu shtëpitë,
ngrohu ëndrrat më të mira;
zjarri ynë ngroh tani,
do të ngrohë dhe nip shtërnipat. . .

S A M I R Ë

Sa mirë kur dielli mbi qerpik
dorën lehtë ta vë
dhe derdh gëzimin pikë-pikë
një zog që loz me të.

Sa mirë kur turrësh nëpër udhë
si një përrua i rrëmbyeshëm
dhe njerëzit rreth janë të tutë,
të mirë, të thjeshtë e të natyrshëm.

Sa mirë kur ngjitesh nëpër skela
me diellin rrokesh qafë për qafë,
ndërton e ngre këngë të reja
me vrull e forcë të pamatë.

Sa mirë kur djersa si kristali
pikon mbi ballin e skalitur
dhe si ortek që zbret nga mali
gëzimi vjen duke u rritur.

LUMTURIA

Si qenka kështu lumturia
e thjeshtë, e natyrshme, e prekshme;
plisat thërrmoj në duart e mia
dhe ndiej dashurinë e fuqishme të njerëzve.

Shtrengoj dorën e babait që lëroi arën,
dorën e nënës që barin pastroi,
dorën e vajzës që hodhi farën-
me dhjetëra duar shtrengoj.

Dhe them me vete: ja, lumturia
hapet si një det i bardhë.
Plisat thërrmoj në duart e mia
dhe ndiej aromën jetëdhënëse të saj.

MARSH STUDENTESK

Populli na solli këtu
të ngjisim majat e shkencës,
net të gjata pa gjumë,
transhetë njëra pas tjetrës.

Fronti ynë është i vështirë, —
në ballë me shokët punëtorë;
kush ngel në vend t'i japim ndihmë,
kush kthehet prapa është dezertor.

Fluturake janë ditët studenteske,
mos thoni: «Ç'bëhet kështu?»
Kalin e kohës ta kapim prej frerëve,
s'e lëmë të vejë kuturu.

Me të të vemi në shtigje që s'u shkelën,
të vemi në maja që kurrë s'u zunë, —
nxënës të mirë në shkollën e jetës
me libër, kazmë e pushkë.

PESHKATAR

Shtat i kaltër, mbulesë e kaltër
të mbështjellin rreth e qark
dhe shumë larg
i zgjasin krahët,
peshkatar, o peshkatar!

Deti sot është i qetë,
nuk ka erë, nuk ka dallgë,
veç ka fresk,
veç ka peshkatar,
jepu krahëve, peshkatar!

1972

VALËT

Buzëdetit çohen valët
dhe thonë fjalë që i kanë thënë një mijë vjet
dy mijë vjet më parë,
Fjalë të lashta e të stërlashta
fjalë të dëgjuara me miljona herë...
Por unë prapë dua t'i dëgjoj,
të bisedoj me valët,
të ndiej bukurinë e pashtershme të fjalës...

PËR TOKËN TIME

Ç'ma bën të shtrenjtë këtë tokë të pakët,
këtë tokë të vogël, të ngushtë si djep?!...
Qeleshëmënjane zbresin shqiptarët
siç zbresin nga malet e lartë përrenjtë.

E ia marrin bashkë një kënge trimash,
shikimi u çan mjegulla e muzgje;
heronj të lindur në dhetëra Jutbina,
në Pojskë, Pezë a në Kodrën e Kuqe.

Çel trëndafili në zemrën e tyre,
agimi i qetë rri mbi fustanellë;
qielli mbushet an' e kënd me yje,
dielli lulet si zemrat i çel.

NJERËZIT E MI

Njerëzit e mi nuk ngritën piramida,
s'ndërtuan kopshte me krahët tek era,
veç lugët i gdhendën e i bënë bilbila,
veshjen e kishin të bukur si pranvera.

Fëmijëve u thurnin këngë në djepe
t'i merrte gjumi, të rriteshin shpejt;
këngë kënduan në dasma dhe vdekje
njerëzit e mi poetë.

Njerëzit e mi e deshën të bukurën,
megjithëse të ashpër, qenë romantikë;
i deshën lulet, këngën, fluturën
dhe atë më të bukurën — lirinë.

ME SHPATË NË DORË

Shaluar mbi një rapsodi
më vjen pranë Gjergj Elez Alia.
Nga nëntë burime pi
dhe shkruaj poezi,
nga nëntë dyer bujt te Liria.

Zogu i bjeshkës këngën ka nis',
nën harpë ylberi ushton lahuta;
nëntë varre Gjergj Elez Alia kish,
nëntë herë vdekjen e mundi si burrat.

Dhe shekujt kalon me gjokun e bardhë,
me shpatë në dorë çan në histori;
shkel bajlozët e egër me nam
pa pyetur për emrat dhe vendet nga vijnë.

Sy shqiponje, plagët e tij,
vigjëlojnë në malet e mia;
nga nëntë burime pi dhe shkruaj poezi,
nga nëntë dyer bujt te Liria.

PARA M̄ONUMENTIT TË KOSTANDIN KRISTOFORIDHIT

Me një bllok në dorë shëtit nëpër pazar,
ndalet dhe mban shënime;
ulet këmbëkryq e flet me një fshatar,
rrjedhin si burim fjalët e shqipes.

Njerëzit me çallma e shohin me dyshim:
Ç'djall fut në bllokun e vogël?
Flasin e shajnë turqisht,
mallëkime nxjerrin prej gojës.

S'e dinin njerëzit me çallma e tespie
se ai do të mbetëj gjithmonë
me bllok në dorë, mes fjalëve të shqipes,
i derdhur përjetësisht në bronc.

Ranë minaretë që shponin qiellin,
një monument për të u ngrit në Elbasan;
ai ecën dhe bisedon me njerëzit,
me një bllok në dorë shëtit në bulevard.

KAÇANIK, SHKALLË E RËNDË...

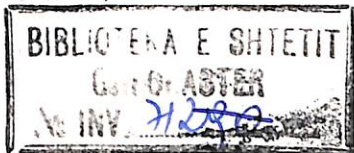
Kaçanik, shkallë e rëndë,
gurë më gurë e këngë më këngë;
preka në mantelin tënd —
zjarr e flakë ish i tërë.

Hajde, burra, hop në këngë,
hekurin të hamë me dhëmbë,
Kaçanik, shkallë e rëndë.

Hutë, moj hutë, e egra hutë,
veç një shpirt e veç një plumb —
bash në mish do ta ngul,
bash lirinë do ta puth
nëpër shkëmb e nëpër gurë,
nëpër zjarr e në lahutë,
hutë, moj hutë, e egra hutë.

O Idriz, Idriz Seferi,
zemër shqipe, këmbë dreri,

11 2 96

jeni ju apo nuk jeni
të padukshëm si eteri,
të pakapshëm si sqifteri,
të pamposhtur si Skënderi,
O Idriz, Idriz Seferi. . .

Shefqet pasha kryelopa,
ç'bën ashtu me ato topa?
Janë fëmijë e nuk janë gogla,
janë shtëpi e s'janë lodra. —
Le ta dijë e gjithë bota,
s'mposhten kurrë malet tona,
me ca gjyle e ca topa,
Shefqet pasha kryelopa. . .

Ani, burra! Vdes i lumtur!
Kush lufton i patundur,
zemërzjarr e fytyrbukur,
zemërzjarr e krahëflutur —
emri kurrë s'ka për t'i humbur.
Ani, burra! Vdes i lumtur!

Kaçanik, shkallë e rëndë,
gurë më gurë e këngë më këngë
preka heroizmin tënd. . .

MOTIV ARBËRESH

Të fala katundit të bardhë,
loti i ndarjes s'më le të shoh;
këpus lule e lulet më thahen,
mallin ato s'ma nxjerrin dot.

Po nisen drejt detit anijet,
uratën erdha të marr;
lulet që mora do vyshken,
zemra me mall do qajë.

Më jep uratën e ëmbël,
lulet që vyshken t'i çel,
se malli do më bjerë në zemër
si gur i rëndë në det.

Unë lulet të çelura i dua
t'i kem në dheun e huaj,
lulet t'i prek, t'i shoh
kur zemra të heqë, të vuaj'.

Ç'THANË TRËNDAFILAT

Në kujtim të 4 Shkurtit.

Ç'thanë trëndafilat që gelën në shkurt?
Thanë se jemi të kuq nga gjaku...
e do të jemi gjithmonë të kuq
nga gjaku që u derdh në shkurt...

... Xha Rizai ishte bahçevan.
I trokitën në portë me natë
— Tak, tak!
Dera u hap.
Ca gjermanë e morën xha Rizanë
dhe në mes të bahçes e vranë.

— Dhe trëndafilat i paske bërë të kuq,
dhe lule s'na solle për leitnantin tonë.
Na, pra!
thirrën dhe e vranë...

... Nënë Hibja mbeti pa sy
me një këmbë këtej e tjetrën në varr,
por nënë Hibja djem kishte dy
dhe të dy i kishte çuar në mal.

Ah, qentë e Xhafer Devës
erdhën dhe e gjetën;
nga dy karikatorë
mbi trup e kokë i shkrehën...

Dajë Bimi ishte këpucar,
gjithë jetën kishte ndrequr këpucë;
duart nga çekiçi i ishin bërë plagë
por këpucë s'kishte veshur kurrë.

Tek ai erdhi një skuadër e tërë
dhe një oficer i gjatë si hije e vdekur,
me një palë syze të florinjta mbi hundën e gjerë
me një lloj... biçim të qeshur.

— Ah gut!

Ti ndreq këpucë, mor këlysh i kuq,
dhe i çon në mal te partizanët.
Tani do të bëjmë një tabut
ku të futen gjithë këpucarët.

Dajë Bimi qeshi, qeshi në heshtje
siç qeshte me fëmijët e zbathur në rrugë

kur mendonte i gëzuar me vete
se nesër do të kishin të gjithë këpucë...

Qeshi... — Ah po qesh! Aha!
Copëtojeni, pra!

Tri bajoneta po futeshin në trup
dhe ra dajë Bimi që ndreqte këpucë
dhe këpucë nuk kishte veshur kurrë...

... Këto thanë trëndafilat që çelën në shkurt,
trëndafilat që do të mbesin gjithmonë të kuq.

SHOKËT

Lejla Malos, dëshmore

E torturuan Lejlanë e vogël
që të tregonte shokët.
E morën,
nën një pemë e morën,
dhe e rrahën, e goditën derisa u lodhën.
Dhe prapë ulërinë: Ku janë partizanët? Ku?
Lejlaja tregonte zemrën e saj të vogël. . .

BALADA E DJALIT TË VETËM

E kish nëna djal' të vetëm,
nëna s'kishte tjetër;
erdhën në një natë të egër
e morën djalin e vetëm.

E çuan zvarë nën lajthitë,
ia shkulën flokët, ia nxorën sytë,
ia thyen dhëmbët e bukur të tij,
e vranë së fundi te lajthitë.

Kërkoi nëna lëm më lëm,
kërkoi nëna këngë më këngë
dhe djalin e gjeti lëm më lëm,
djalin e gjeti këngë më këngë.

RAPSODËT

Shëtisin në balada heronjtë,
baladat sa toka të lashta,
trokasin në vargje patkonjtë,
shpatat në rima të varura.

Ku vanë, ku vanë rapsodët e panjohur
që jetën e shkrinë për të përjetësuar
heronjtë?

Dolën nga populli e u tretën në popull,
Homerë të panjohur mbetën gjithmonë.

Dhe na lanë këto këngë të bukura,
këta heronj që ecin në balada;
gjëmon nëpër male lahuta,
shpatat në rima të varura.

SHOQJA E FËMINISË

Parmenda e ngriti në këmbë këngën time,
Bardhylja, lopa e shtëpisë, qumësht i dha të pijë,
vargjet ndezur prej kandilëve
një ditë u veshën me dritë.

Kënga ime, shoqe e fëmijnisë,
sa herë u lëkund dhe ra
dhe prap' u ngrit, nga pragu i avllisë
nisi udhë në shtigjet e mëdha.

— Udhë të mbarë! — fshatarët i thanë,
Bardhylja derdhi qumështin pikë-pikë,
pemët shkundën mollë e dardhë,
kënga ime — shoqe e fëmijnisë...

G J Y S H I

Flet për tokën gjyshi im
këndon për të plot me përgjërëm...

Dhe shpesh kur ndodhet i vetmuar pranë saj
bisedon me të sikur të ish njeri
ashtu shtruar, shtruar dhe pastaj
punën fillon përsëri.

Në festat e dasmat
dollinë e tokës e ngre ndër të parat,
paguren e rakisë e shkund me gëzim,
në sofër godet me grusht
dhe dollinë e pi me fund.

Shpesh kur bisedojmë bashkë
e më pyet si vete në shkollë,
bisedën e mbyll duke thënë ngadalë
se qejfi ia ka të bëhem agronom.

Dhe kur i lexoj vjersha për tokën
nga duart ma merr fletorikën
dhe lart e tund me gëzim.

N Ë V J E S H T Ë

Dal sot rrugëve vjeshtore
me laps e kartë në xhep,
dua t'i fal vjeshtës bukuroshe
ca vargje lidhur në buqetë.

Takoj fshatarkat në arat e gjera,
vjeshtën harroj e ulem me to;
flas e grindem për të mbjellat
dersa yjet skuqin si mollë.

Këpus një lule e marr një varg,
udha më shpie në stane te barinjte;
përkulen nën zilet, nën qumështin e bardhë
shqerrat më vështrojnë në sy.

Shqerrat afrohen e më lëpijnë dorën,
sikur ta dijnë se jam prej dere barinjsh;
era e malit më kap nga flokët,
më jep një lule që s'e ka njeri.

ME SHARRËXHINJTË

Nuk erdha këtu thjesht si romantik
të shoh pishat e gjata bleroshe,
erdha këtu te sharrëxhinjtë
të mësoj nga klasa punëtore.

Të mësosh nga klasa punëtore
s'do të thotë vetëm të rrish me ta,
do të thotë të futësh këmbët nën dhjetë jorganë
dëbore,
të mbash në krahë sharra të mëdha.

Djersa sumbull të ndrisë në fytyrë
megjithëse temperatura është nën zero gradë;
tejkalimin ta quash detyrë
dhe të punosh me cilësi të lartë.

KJO RRUGË QË NGJITET MAJËS SË MALIT

Ç'më kujton kjo rrugë që ngjitet majës së
malit
e zbret pastaj turravrap?...

Nëntor 1966.
Vrapojmë për Dibër.
Shok, a mund ta ndezim pak?
Oh, sa ftohtë!
Dhe bora bie radhë-radhë,
dhe tërmeti ka qenë i fortë,
tepër i fortë. .

Nxitojmë për Dibër:
vullnetarët e Shkodrës,
vullnetarët e Krujës,
vullnetarët e Vlorës,
vullnetarë, vullnetarë. . .

Autokolona ndal. . .
Ç'ka ngjarë?
Mos u zu rruga prapë vallë?
Bora është e madhe
dhe e fortë kallkan.

Ç'të ketë ngjarë?
Në krye të autokolonës një plakë.
Është ulur dhe qan
një nënë dibrane
60-70 vjeçare.

Qan, janë lotë gëzimi
lotët i bien çurk në faqe
dhe s'di të pushojë nëna dibrane
kur sheh vargun e pafund të vullnetarëve.

— Rrofsh sa malet Enver,
marrsh nga ditët tona!
Plakën e pasojnë me qindra të tjerë,
buçet autokolona. . .

Ja ç'më kujton kjo rrugë që ngjitet majës së
malit
e zbret pastaj turravrap. . .

KËNGË PËR MOSHATARIN TIM

*Kushtuar të riut Shkëlqim Deraj,
që ra në ndërtimin e hidrocentralit.*

...Ndoshta vargjet e mi
janë të para për ty,
siç janë lulet e para pranë lapidarit.
I gjithë heroizmi dua të jetë aty
dhe dashuria prej moshatari.

Të bukura qenë pranverat e tua
dhe të gjitha atdheut ia dhe.
E një mëngjes sapo u zgjuam
për ty lexuam në gazetë.

Për ty dëgjuam në radhë
dhe në urbanin mbushur me punëtorë
e na u duk se ndjemë sinjalin: Alarm!
Në revolucion
për t'u ngritur më me forcë.

Dhe ne moshatarët që zgjasim shina,
dhe ne moshatarët që ngremë diga,
që çojmë pallate e lëvizim makina,
që çajmë tunele e hapim drita
morëm forcë dhe guxim të ri.

E bukur, shokë, kjo udha jonë!
E kush e ndal dot rininë?
E pastër si gurrat e maleve
e bukur si vetë pranvera,

e fuqishme si
rrahjet e dallgëve,
e re dhe i çiltër ngahera.
Kështu janë moshatarët e mi.

Vështroni uzinat që i buzëqeshin diellit
dhe valles bukur ia nisin,
ne vetë të ardhmen përshëndesim
dhe bëjmë të afrohet komunizmi.

2.

Shoku ynë moshatar!
Trupi yt në duart e xha Gilos
del pareshtur nëpër sytë tanë
dhe lebrit që mblidhen e ia marrin isos
(me këngë përcillen trimat e vrarë).

Kështu i mori në dorë xha Gilua
shokët e vrrarë dikur në luftë,
mes zjarrit e plumbave çohej isua
e shokët çanin më me vrull.

Dhe ja tani si rreth një vatre
ne mblidhemi rreth teje
dhe ngrohim zemrat,
dhe ngrohim ëndrrat.
Buzëqeshja jote, si shkëlqim pranvere,
është bërë më e zjarrtë nga kënga.

Pranë teje të gjithë ne moshatarët
bëjmë një betim sublim:
në rreshta gjithmonë do jemi të parët,
gjithmonë të gatshëm për marshim!

...Ndoshta vargjet e mi
janë të parat për ty,
siç janë lulet e para pranë lapidarit.
Do desha që gjithë heroizmi të jetë aty
dhe gjithë dashuria prej moshatari.

1973

FSHATARËT PËR NË AKSION

Vargu i makinave rend
me trokun e zgjatur gazmor,
fshatarët qeshin, kërcejnë
sipër së bashku mbi spond.

Për ku kështu udhëtarë,
mos janë ndoshta dasmorë,
gërneta me iso nga pas
në ç'derë të lumtur ju çon?

Përzihen borijet te kthesat,
mpleksen me këngët, me vallet,
si nxënësit që marrin dëftesat
gëzojnë sot vajzat fshatare.

Udha përpara zgjatet
plot dritë, gaz e diell;
gëzojnë sot vajzat fshatare,
këngën e ngrejnë në qiell.

1972

PRANVERË NË VJESHTË

Kokulur lisat si rapsodë
diellin vjeshtak mbi supe mbajnë;
vjeshta mbushur rrush e mollë
përkul mbi to ballin zeshkan.

Me shëndet, moj vjeshtë, moj mike flokëkuqe,
me shëndet prodhimin e mbarë;
ti mund të fishkësh gjethe dhe lule
por jo djersën tonë mbi ballë.

Pa shih, pa shih, kjo djersa jonë
gëzimin si lule po çel;
fushat e arat u mbushën plot,
pa shih, moj vjeshtë, shih ç'pranverë!

G J Y S H E S

Mos ki frikë për mua, moj gjyshe,
se perëndive u kam shpallur luftë
dhe i urrej fjalët e tyre
aq shumë sa s'kam urryer kurrë.

... Ty shpesh gjumi të del
dhe zgjat nga unë krahët e tua,
vështron mos xhindet vijnë përreth,
e gatshme për t'më mbrojtur mua.

Por në dhomë ndihet veç sahati i murit,
në qiell veç hëna kokën nxjerr;
më kot t'i bie të flesh e fundit
më kot e para gjumi të del.

MËNGJES NË FSHAT

Këndojnë këndezat në degët e ftonjve,
agimi zbardh fletë më fletë;
turfullon në hajat lopa qumështore,
përtyt me oreks barin e blertë.

U zhduk nga qielli hëna si drapër
dhe yjet kallinj të artë;
ç'ëndërr të bukur panë sonte fshatarët —
yjet korrnin arë më arë...

... Yje bien nëpër fushat tona
si shi i ngrohtë dhe i ëmbël vere;
toka e fryrë nga vlaga dhe aroma
pret dorën e kujdesshme të njerëzve.

GËZIM DASME

Kënga, vallja jehuan
deri natën vonë,
mollët bënë më shumë lule,
lulet bënë mollë...

KËNGË E HERSHME

...

O ju zogj shtegtarë,
dua t'ju them një fjalë;
A s'më patë një vashë
buzë detit për matanë,
qan ditë e qan natë? .

Le të bëhet erë,
le të bëhet shi,
le të bëhet diell
dhe këtu të vijë.

Thojini ju, zogj,
se unë s'kthehem dot;
në një tjetër tokë
dergjem përgjithnjë.

Tregojini ju, zogj,
jetën e rëndë;

orë pa orë
futur në llagëm.

Qymyrin e zi
e hëngra me dhëmbë;
pa gaz, pa dritë,
pa sy, pa këngë.

Tregojini ju, zogj,
mallin që më hoqi, —
gjoksin ma shpoi,
jelekun ma dogji...

DANTE ALIGERI

Nga supet gënjeshtat i flake
dhe mbajte të vërtetën me vete;
në ferr hodhe sojin e papëve,
peshkopët mbuluar me vese.

Çdo gjë që pe në dritë të diellit
si plak e shoshite mirë;
gjithçka të ligë ia përcolle ferrit,
gjithçka të mirë e mbajte për njerinë.

Vitet vijnë e ikin me dumane,
shekuj ngrihen, bëhen përmendore, —
mbeti mes nesh komedia e madhe,
gjithmonë e dashur, e bukur dhe njerëzore.

KOMUNARËT E FUNDIT

Ata luftuan dhe për ne,
ata luftuan dhe për mua
kur në varrezat Pjer-Lazhez
luftonin me armë në duar.

Duart e ashpra, vrarë nga puna,
flokët përzhitur nga baroti;
epitafet nga varret e gurta
binin si pika të rënda loti.

Kërcisnin pushkët e gjata,
pëllëmbë e gjak — barot;
afroheshin në heshtje versajasit,
robër kërkonin më kot.

— Rroftë komuna! — thërrisnin
me zë të plotë si deti
punëtori përkrah ministrit,
heronjtë që sulmonin qiellin.

Ata luftuan dhe për ne,
ata luftuan dhe për mua
kur në varrezat Pjer – Lashez
vdisnin me armë në duar.

T Ë F A L A ! . . .

Moj erë e lirisë, erë krahlehtë
që rri në çdo breg
e shkon në çdo majë
të fala m'i ço arabit lëkurzez
me sytë e thellë, të pastër si oaz.

Të fala bëji Spanjës hijerëndë
me kitarë të çarë e tela të shprishur,
me gjak martirësh ta shkruajë këtë këngë,
Ylli i Republikës

ta ndezi Ibirikun.

Dhe ço në Vietnam dashurinë shqiptare,
urimin e thjeshtë të malësorit fisnik;
puthi vogëlushët e bukur sybajame,
plagët dashuria çuditërisht t'i mbyll.

Pranë Indit dhe Gangut,
Tamizit, Missisipit
ti, erë krahëlehtë e lirisë, qëndro.

Të fala, të fala shokëve u ço!

SHprehjet e 1947

Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947

Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947

Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947
Shprehjet e 1947

NË FURTUNAT KLASORE

Në furtunat klasore nga poli në pol
rriten njerëz që më ngjasin shumë,
vëllezër, motra, shokë
me fytyrë e mendime si unë.

Mund të jenë nga vende të ndryshme,
të bardhë e të zez,
mund të quhen Khoze, Sju dhe Zhak,
mund të jenë fëmijë, të rinj apo pleq,
punëtorë, fshatarë apo shkrintarë.

Një det i tërë me valë binjake
vëllezër, motra, shokë,
rritet armata proletare
në furtunat klasore nga poli në poli!

Dhe duhet të dalë një Homer, i ri
të këndojë forcën dhe lavdinë e saj;
këndo ti, bard i bardhë a i zi,
Xhoze, Sju apo Zhak...

BALADË PËR STUDENTIN SPANJOLL

Alvaros studjonte letërsi,
Alvaros me trupin e vogël;
Shekspirin e Gëten i donte ai,
po mbi të gjitha deshte Lorkën.

— Alvaros, Alvaros! — i thirrën shokët
kur plumbi e mori aty në demonstratë;
nga plagët çeli poezia e Lorkës,
Lorka vetë u ngjall.

Mbi të u përkul hëna e Spanjës,
si një lule iu ul mbi plagë;
iu këput Spanjës dhe një tel i kitarës,
kujtimi i Republikës e dogji në ballë.

Alvaros studjonte letërsi,
Alvaros me trupin e pakët;
Shekspirin e Gëten i donte ai,
por mbi të gjitha donte Spanjën.

PARIZIANË

Paris. Dyqanka, kafene, kabare, magazina,
udhë sa të duash,

Por për çdo gjë paratë në dorë, zotni!

T'u shkrep të ngjitesh në Kullën Ejjel, —
mrekulli!

Po për çdo kat ngjitet edhe kamata,
zotni!

T'u shkrep të shkosh në muzeun francez, —
prapë mrekulli!

Por prapë paratë në dorë, zotni!

T'u shkrep të shkosh në operë
të dëgjosh një pjesë me art, —

urdhëro, kolltuqet e ngrohta,

por veç mos harro paratë!

Shetit i lumtur në Shanz — Elize

dhe veten e ndien të lumtur,

kur ja, stomaku për dreq
fillon nga puna e tij.
Dhe kjo s'është se t'u shkrep
ty ashtu më kot, —
stomaku, për dreq,
ka një vullnet të fortë.

Bukë! Paratë në dorë, zotni!

S'ke! Atëhere rri, atëhere fli.
Atëhere vdis më mirë, zotni!

NJË POETI DEKADENT

Ti e quan njeriun qenie të mjerë
që vërtitet nga era si një kokërr rërë;
takohet, urrehet me të tjerë,
ulërin si kopea e qenërve.

Të tillë qenie vërtet ka,
por vetëm aty në stanin tuaj,
hipi qafëleshë që shkrihen me kitare,
me kryq në qafë e droga në duar.

Ti thua se njeriu është në perëndim
dhe jeton fundin e tij,
por të gjithë e dinë, dhe fëmijët e dinë,
kush është ai që çdo ditë jep shpirt.

Heshtni ju laro, muza të vdekura,
qenie të mjera, zë shkretëtire —
rrofshin vjershat, rrofshin poemat
që venë në qendër të tyre njerinë,

A M E R I K A

Ti puth me afsh qenin, zonjushë,
dhe i ve një kravatë në qafë;
dhe s'mund të thotë ndonjë fjalë askush
për qumështin që pi qeni me fat.

Sado pak të kollitet bubi
ti rend me vrap për në spital;
të dridhen duart, të dridhet supi,
nxjerr nga xhepi mijëra dollarë.

Doktor profesori me syze të trasha
mendon në heshtje diagnozën
dhe shënon në receta dhjetra barëra,
ngre telefonin, alarmon pavijonet.

Ti hesht e pret në ankth, zonjushë,
të prek fort një ngjarje e tillë,

por mijëra njerëz enden udhëve
pa punë, pa bukë, të zymtë e në vetmi.

Plot llum, rrëmujë Amerika...
rendin, heshtin avenjutë,
reklama, policë e drita,
hije, vetmi e zhurmë...

ULENI ZËRIN, ZOTËRINJ!

Në sallat e OKB-së në Nju-Jonk
gërthasin zotërinjtë për paqe;
qeshin e flasin më kot
nxehen në çast e ndukin mustaqet.

Uleni zërin, zotërinj!
Në lagjet përreth fle një fëmi
dhe gjumi i tij
është më i shtrenjtë se gjithë fjalët tuaja, zotërinj...

ZGJOHU, DRUVAR!

Revolucionarëve kilianë

Zgjohu, druvar,
dhe juntën fashiste hidhe në varr!

Gjaku me gjak!

Terrori i bardhë
shtriu në rrugë
mijëra të vrarë —
shokët e tu
dhe shokët tanë.
Zgjohu, druvar!

Tanket e egër zinxhirçelik
shtypën punëtorë të thjeshtë;
në çdo qendër e udhëkryq
megafonët tunden në erë.

Një fëmi në një tog me plehra
kërkon diçka për të ngrënë;
më tutje grataçielat
me pamje të rëndë.

Ah, Kili me tokë të pasur
plot ar e krom e bakër,
në plehra duart ka zgjatur
ky fëmi i varfër.

Zgjohu, druvar!
Në katedra u ngjit Hitleri
dhe flet për jetën e vet;
zgjuhu, druvar, dhe bjeri,
zhduke atë bar të keq.

Duart e CIA-s zgjaten —
preji ato duar, druvar!
Me komplete ushtarake
jeton Shtëpia e Bardhë.

Zgjuhu!
Çohu!
Çasti erdhi,
derë më derë troket.
— Ngrije sëpatën dhe bjeri! —
Neruda nga varri thërret...

Zëri i tij të thërret në luftë,
vare në sup kitarën;
të jehojë kënga si pushkë...
— U zgjuan të gjithë druvarët.

Në pesë kontinentet
sëpatat e tyre bien mbi botën e vjetër...
Shëmben nga rrënjët trungjet e lashtë
dhe mbin mbi ta
një zambak i madh,
një zambak i bardhë, druvar!

KËNGËTARI I ZI

Mes tam-tameve dhe dhimbjeve
lindi dhe u rrit kënga jote
me një shpresë të bukur...
E ndiej tek endet
në plantacionet e pafundme të kafesë e të sheqerit
e përcëlluar nga dielli i zjarrtë i tropikut,
e larë nga të katër anët nga djersa dhe gjaku.

Kënga jote si një oaz i madh
ku negrit lagin buzët e thara,
çlodhen dhe rrugën vazhdojnë.

Këndo, ti bard i zi! Këndo!
Me dorën drejtuar nga dielli...

A F R I K A

Ushto, gjëmo, jeho!

Afrikë e zezë me ëndërr të bardhë,
Afrikë e zezë me zemër të kuqe,
Afrikë e zezë me qiell të kaltër,
Afrikë e zezë me shpresë të gjelbër.

Afrikë — ylber i dridhshëm lirie.

NË UJËRAT E MESDHEUT...

Nëpër ujërat e Mesdheut Flota e Gjashtë
dhe luftanijet e Moskës dalin natën.
Vrapojnë nëpër ujëra këta piratë
«Në emër të lirisë dhe paqës»...

Dhjetfish më të egër se kusarët e mesjetës
ngërdheshen; komplotojnë e bëjnë plane;
Mesdheu i kaltër tkurret prej peshës,
lëkunden në brigje portokallet.

— Tmerr?! — Aspak. Nga vendi Teutës unë jam,
i lindur dhe rritur me det;
detin e njoh si stërgjyshërit e lashtë
adrianë, liburnë e enkelej...

Unë vigjëloj me armë në dorë
dhe u bëj zë dhe popujve fqinj:
— Kujdes këta peshkaqenë shekullorë,
kujdes këta piratë të rinj...

PASQYRA E LËNDËS

Si mundet gjoksi ta mbajë një zemër	3
Duke lexuar vëllimin XIX të shokut Enver	4
Zjarri ynë	5
Sa mirë	6
Lumturia	7
Marsh studentesk	8
Pranvera	9
Peshkatar	10
Valët	11
Për tokën time	12
Njerëzit e mi	13
Me shpatë në dorë	14
Para monumentit të Kostandin Kristoforidhit	15
Kaçanik, shkallë e rëndë	17
Motiv arbëresh	19
Ç'thanë trëndafilat	20
Shokët	23
Balada e djalit të vetëm	24
Rapsodët	25
Shoqja e fëminisë	26
Gjyshi	27
Në vjeshtë	28
Me sharrëxhinjtë	29
Kjo rrugë që ngjitet majës së malit	30

Këngë për moshatarin tim	32
Fshatarët për në aksion	35
Pranverë në vjershtë	36
Gjyshes	37
Mëngjes në fshat	38
Gëzim dasme	39
Këngë e hershme	40
Dante Aligeri	42
Komunarët e fundit	43
Të fala!... ..	45
Në furtunat klasore	47
Baladë për studentin spanjoll	49
Pariziane	50
Një poeti dekadent	52
Amerika	53
Uleni zërin, zotërinj	55
Zgjohu, druvar	56
Këngëtari i zi	59
Afrika	60
Në ujërat e Mesdheut	61